

MOCIÓ DEL PSC I EeCP DE L'AJUNTAMENT D'ESPLUGUES EN CONMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL SOBRE LA DESPATOLOGITZACIÓ DE LES PERSONES TRANS, OCTUBRE 2024

Des del segle XX, les persones trans han estat classificades dins de la psiquiatria i la medicina com a individus que pateixen algun tipus de trastorn mental o disfòria de gènere. Aquesta visió les va situar en el mateix nivell que altres condicions mentals, considerant les seves experiències d'identitat sexual com una anomalia.

Les primeres mencions mèdiques de les identitats trans se centren en el concepte de "transsexualisme", que es descrivia com una condició on l'individu tenia un desig persistent de viure com una persona del sexe oposat. Aquesta classificació va reforçar la idea que les persones trans requerien tractament mèdic o psiquiàtric per ser "normatius" i assolir així la seva condició d'identitat sexual.

A partir de les dècades dels 60 i els 70, el moviment pels drets civils i els drets LGBTI+ va començar a guanyar força, incloent-hi la lluita per les persones trans. L'activisme trans es va centrar cada vegada més en la idea de la identitat sexual com un dret humà i no com una malaltia. Activistes trans i aliats van començar a criticar la patologització de les identitats trans, exigint un canvi en la manera en què la medicina i la societat en general veien aquestes identitats.

Els disturbis de Stonewall a Nova York el 1969 van ser un punt d'inflexió crucial per al moviment LGBTI+, amb persones trans com Sylvia Rivera i Marsha P. Johnson al capdavant de les protestes.

Durant les últimes dècades del segle XX i principis del segle XXI, molts països van començar a reconèixer legalment la identitat sexual de les persones trans. Tanmateix, aquests processos sovint requerien el diagnòstic de "disfòria de gènere" i la necessitat de sotmetre's a intervencions mèdiques (com la cirurgia de reassignació de sexe i la teràpia hormonal).

El 2013, la cinquena edició del *Manual Diagnòstic i Estadístic dels Trastorns Mentals* (DSM-5) de l'Associació Americana de Psiquiatria va reclassificar el terme "trastorn de la identitat de gènere" com a "disfòria de gènere". Això va marcar un canvi subtil, però important: va reconèixer que el problema no és la identitat sexual de les persones trans en si, sinó el patiment que pot causar en contextos socials on no s'accepta aquesta diversitat.

Un avanç clau es va produir el 2019, quan l'OMS va actualitzar la seva *Classificació Internacional de Malalties* (CIM-11), eliminant el terme "trastorn d'identitat de gènere" de la secció de trastorns mentals. Ara, les identitats trans es consideren dins d'una nova categoria anomenada "incongruència de gènere", situada sota el capítol de "condicions relacionades amb la salut sexual".

Aquest canvi reconeix que les identitats trans no són una malaltia mental, sinó una variació natural de la identitat sexual. Malgrat aquest avanç, la classificació continua associada a la medicina, cosa que alguns consideren insuficient per eliminar completament l'estigma.

Recentment, el Congrés dels Diputats va aprovar la Llei trans (2023), que permet la lliure autodeterminació de gènere per a les persones majors de 16 anys. Aquesta llei elimina els requisits mèdics i psicològics per al canvi de nom i gènere en els documents oficials, i permet que els menors de 12 a 16 anys també puguin fer-ho amb certes condicions.

Altres països com Argentina, Noruega, Malta, Dinamarca i Portugal també han adoptat lleis progressistes que permeten la modificació de la identitat de gènere en documents legals sense necessitat de diagnòstics mèdics ni intervencions quirúrgiques. Argentina va ser pionera

en aquest aspecte amb la seva Llei d'identitat de gènere del 2012, considerada una de les més avançades del món.

Malgrat els avenços aconseguits, encara existeixen barreres i resistències arreu del món pel que fa a la despatologització completa de les identitats trans. En molts països, les persones trans encara han de complir requisits mèdics o legals discriminatoris per obtenir el reconeixement de la seva identitat. A més, els estigmes socials i la transfòbia persisteixen com a problemes significatius.

La despatologització total implica un canvi cultural i legal que reconegui la diversitat sexual i de gènere com una part inherent de la societat humana, sense considerar-la una anomalia o una malaltia. Això inclou l'eliminació de totes les barreres legals i administratives que imposen criteris mèdics als drets de les persones trans i la creació d'espais segurs i inclusivament en totes les àrees de la vida.

L'Ajuntament d'Esplugues ha mostrat el seu suport a les identitats trans, especialment en la lluita per la seva despatologització, que implica deixar de considerar les identitats trans com una malaltia o trastorn. Aquest enfocament busca reconèixer les persones trans com a individus amb drets humans i no com a pacients que necessiten una "cura".

En el marc de "contextualitzar i humanitzar", l'objectiu principal és fomentar un municipi inclusiu i empàtic, on les persones trans puguin viure la seva identitat sense ser estigmatitzades ni discriminades. Aquesta visió tracta de garantir que les polítiques i el llenguatge utilitzat reflecteixin el respecte cap a les experiències i realitats d'aquestes persones, reconeixent la seva dignitat i valor com a membres de la comunitat.

Amb aquesta perspectiva, a Esplugues de Llobregat defensem un canvi en la manera en què es perceben les identitats trans, promovent un enfocament basat en els drets humans, la igualtat i la no discriminació.